

Motion till riksdagen 2020/21:941

av **Sten Bergheden (M)**

Utvärdera samhällsnyttan med vindkraftverk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en utvärdering av samhällsnyttan och kostnaderna för vindkraftsutbyggnaden i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att redovisa kostnaderna för den vindkraftsutbyggnad som hittills har gjorts och totalkostnaden när det är färdigutbyggt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en mycket klimatvänlig elproduktion genom vattenkraft, kärnkraft och förnybara energislag som vindkraft och biobränslen. En långsiktigt stabil och hållbar energiförsörjning till rimliga priser är av största vikt för människor och företag i Sverige. Sverige har redan nått och passerat EU-målen för förnybar energi, vilket är positivt.

I Sverige är vatten- och kärnkraften de helt dominerande elproducenterna med cirka 130 TWh per år tillsammans. En stor utmaning för Sverige ligger i att ställa om transportsektorn från fossila bränslen till mer utsläppsnåla alternativ; transportsektorn står nämligen idag för nästan en tredjedel av landets utsläpp medan vår elproduktion är mycket utsläppsnål.

Då vindkraft är beroende av vinden kräver den alltid reglerkraft som exempelvis vattenkraft. En omfattande ombyggnad av vårt kraftnät i mångmiljardklassen skulle behövas om mer vindkraft byggs i Sverige, och då grannländer som Danmark och Tyskland saknar god reglerkraft efterfrågar de i första hand import av vattenkraft, och inte svensk förnybar el. I detta sammanhang ter sig Sveriges enskilda planeringsmål för vindkraften på 30 TWh år 2020, som skulle innebära nära en fördubbling av nuvarande vindkraftsproduktion, inte helt genomtänkt. Att ensidigt peka ut höga planeringsmål

endast för vindkraften, när Sverige behöver mer stabil snarare än oregelbunden elproduktion, kan ifrågasättas ur energisäkerhetssynpunkt. Det är också viktigt att ta hänsyn till natur och närboende när man placerar vindkraftverk och att kommunernas vetorätt respekteras.

Det är därför underligt att det inte finns några exakta offentliga siffror på vad den planerade vindkraftsutbyggnaden kommer att kosta skattebetalarna och inte heller på vad den kostat hittills, men det lär röra sig om miljardbelopp. Enligt en studie orsakar elcertifikatssystemet miljardkostnader för skattebetalarna utan att ge någon större nytta för den tekniska utvecklingen eller arbetstillfällena. Det vore rimligare att elkunder som så önskar själva väljer vindkraft, till ett högre pris, än att samhället och skattebetalarna ska stå för notan när samhällsnyttan är oklar. Således bör vindkraften redan idag kunna stå på egna ben.

Sverige har redan en klimatvänlig elproduktion, och en kraftig vindkraftsutbyggnad gör inte samma nytta, varken för miljön eller samhällsekonomiskt, i Sverige som den skulle göra i länder som idag använder sig av fossila bränslen i högre utsträckning. Självfallet är elproduktion från olika energislag mycket bra. Vindkraft är en viktig ingrediens i den svenska elproduktionen i flera avseenden. Men målet för framtida vindkraftsproduktion verkar överdimensionerat och en helhetssyn på samhällsnyttan saknas i denna kontext. Svenska företag och hushåll behöver en tillförlitlig energiförsörjning till rimliga priser. Därför bör det göras en översyn av möjligheten till en utvärdering av kostnader och samhällsnytta av vindkraftsutbyggnaden i Sverige.

Sten Bergheden (M)